

PRAVESH

ABHYAASA PUSTHAKAM

प्रवेशः
अभ्यासपुस्तकम्

Prepared By
R SEKAR

मेलयत - MATCH THE FOLLOWING:

(I)

(II)

1. परोपकारी	- सगरराजः	1) 51	- अशीतिः
2. न्यायप्रियः	- चाणक्यः	2) 80	- षोडश
3. सदा तृप्तः	- वृद्धः	3) 16	- एकपञ्चाशत्
4. कुशलः	- शिष्यः	4) 65	- नवनवतिः
5. बुद्धिमान्	- साधुः	5) 99	- पञ्चषष्टिः

(III)

(IV)

1. वयम्	- आगच्छति	1) मूढः	- वृद्धः
2. सः	- पठन्ति	2) विद्यायाः	- काकः
3. ते	- गच्छामः	3) बुद्धिमान्	- महत्वम्
4. त्वम्	- उत्तिष्ठामि	4) चतुरः	- शिष्यः
5. अहम्	- नमसि	5) कुशलः	- जम्बूकः

(V)

- चत्वारः - वेणीसंहारः
शूद्रकः - चम्पूरामायणम्
काश्मीरपुरवासिर्न - भवभूतिः
सरसिजासनसन्निधिः - शारदादेवी
दण्डी - मृच्छकटिकम्

भोजदेवः	- वेदाः
भट्टनारायणः	- दशकुमारचरितम्
उदयनः	- शकुन्तला
उत्तररामचरितम्	- नारायणः
दुष्यन्तः	- वासवदत्ता

(VI)

1 किरातार्जुनीयम्	-	उत्तररामचरितम्
2 माध्यमिका: बौद्धाः	-	महाभारतम्
3 भवभूतिः	-	शून्यवादः
4 पञ्चमोवेदः	-	षट्
5 आस्तिकदर्शनम्	-	भारविः

(VII)

1 वेणीसंहारः	-	दण्डी
2 शिशुपालवधम्	-	महाभारतम्
3 पञ्चमोवेदः	-	भोजदेवः
4 दशकुमारचरितम्	-	माघः
5 चम्पूरामायणम्	-	भट्टनरायणः

(VIII)

1 अभिज्ञानशाकुन्तलम्	-	अष्टादश
2 अष्टाध्यायी	-	कालिदासः
3 स्वप्नवासवदत्तम्	-	वाल्मीकिः
4 आदिकविः	-	पाणिनिः
5 पुराणानि	-	भासः

(IX)

1 पुराणानि	-	बाणः
2 कादम्बरी	-	पाणिनिः
3 पञ्चमो वेदः	-	अष्टादशः
4 अष्टाध्यायी	-	भासः
5 स्वप्नवासवदत्तम्	-	महाभारतम्

(X)

1 अष्टाध्यायी	-	पतञ्जलिः
2 उत्तररामचरितम्	-	महाकाव्यम्
3 महाभाष्यम्	-	व्यासः
4 पञ्चमो वेदः	-	पाणिनिः
5 सिद्धान्तकौमुदी	-	भवभूतिः
6 नैषधीयचरितम्	-	भट्टोजिदीक्षितः

(XI)

1 अभिज्ञानशाकुन्तलम्	-	नारायणः
2 आस्तिकदर्शनानि	-	पाणिनिः
3 आदिकविः	-	वाल्मीकिः
4 पञ्चमोवेदः	-	कालिदासः
5 सवितृमण्डलमध्यवर्ती	-	षड्
6 अष्टाध्यायी	-	महाभारतम्

(XII)

1 कालिदासः	-	आस्तिकानि/नास्तिकानि
2 भासः	-	शिशुपालवधम्
3 बाणः	-	रामायणम्

(XIII)

1 अष्टाध्यायी	-	व्यासः
2 महाभारतम्	-	कालिदासः
3 महाभाष्यम्	-	पाणिनिः

4 माघः - मालविकाग्निमित्रम्
5 आदिकाव्यम् - स्वप्नवासवदत्तम्
6 दर्शनानि - कादम्बरी

4 रघुवंशम् - कत्वान्तं रूपम्
5 उत्तररामचरितं - पतञ्जलिः
6 चोरयित्वा - भवभूतिः

(II) ANSWER THE QUESTION IN ONE WORD-(COMMON)

- 1.धातवः कतिविधाः सन्ति?
- 2.संस्कृते कति प्रयोगाः सन्ति?
- 3.काव्ये कति भेदाः सन्ति ?
- 4.संस्कृते कति विभक्तयः सन्ति ?
- 5.कति आस्तिकदर्शनानि सन्ति?
- 6.कति नास्तिकदर्शनानि सन्ति ?
- 7.कति पुराणानि सन्ति ?
- 8.संस्कृते कति लकाराः सन्ति ?
- 9.रामायणे कति काण्डाः सन्ति ?
- 10.महाभारते कति पर्वाणि सन्ति ?
- 11.महाभारते कति श्लोकाः सन्ति ?
- 12.महाभारते कति व्यास-रहस्य-श्लोकाः सन्ति ?
- 13.भगवद्गीतायां कति अध्यायाः सन्ति ?
- 14.आदिकाव्यं किम् ?
- 15.आदिकविः कः?
- 16.पञ्चमो वेदः कः?
- 17.वक्रतुण्डः कः?
- 18.वेणीसंहारः इति नाटकस्य रचनाकारः कः ?
- 19.कः त्रिनेत्रधारी?
- 20.कः अष्टाध्यायीं रचितवान्?
- 21.कः अनुस्वारः?
- 22.पाण्डवेषु कः ज्येष्ठः ?

- 23.परितः, उभयतः इति पदयोः प्रयोगे का विभक्तिः भवति?
- 24.अभितः इत्यस्य प्रयोगे का विभक्तिः भवति?
- 25.'उभयतः' इत्यस्य प्रयोगे का विभक्तिः भवति?
- 26.'अधि' इत्यस्य प्रयोगे का विभक्तिः भवति?
- 27.'सह', इत्यस्य प्रयोगे का विभक्तिः भवति?
- 28.'साकम्' इत्यस्य प्रयोगे का विभक्तिः भवति?
- 29.'सार्धम्' इत्यस्य प्रयोगे का विभक्तिः भवति ?
- 30.'नमः' इत्यस्य प्रयोगे का विभक्तिः भवति?
- 31.'पूर्वः' इत्यस्य प्रयोगे का विभक्तिः भवति?
- 32.'परः' इत्यस्य प्रयोगे का विभक्तिः भवति?
- 33.'बिभेति' इत्यस्य प्रयोगे का विभक्तिः भवति?
- 34.आरब्धं के न परित्यजन्ति?
- 35.कालिदासस्य एकस्य ग्रन्थस्य नाम लिखतु ।
- 36.विष्णोः वल्लभा का ?
- 37.केषां वसुधा एव कुटुम्बकम् ?
- 38.संस्कृते नाटकस्य अपरं नाम किम्?
- 39.आत्मार्थे किं त्यजेत्?
- 40.एकम् आत्मनेपदि-क्रियापदं लिखतु ?
- 41.एकम् उभयपदि-क्रियापदं लिखतु ?
- 42.पृथ्वीं कदा त्यजेत् ?
- 43.काव्येषु रम्यं किम् ?
- 44.साधुः किं करोति ?
- 45.लक्ष्मीः कस्मै असूयति ?
- 46.कामरूपिणी का? काश्मीरपुरवासिनी का ?

47.पुरुषत्रयं किम्?

48.शिष्यः कस्मात् पादमादत्ते ?

49.कवयः कानि लिखन्ति ?

50.पार्वती कुत्र अधिवसति ?

51.अद्य बुधवासरः – परश्वः कः वासरः ?

(III) FILL UP THE BLANKS:

1. सं+गः= _____|अं+तः= _____|
2. क्+षः= _____|
3. प्रथम पुरुषः ; मध्यम पुरुषः ; _____|
4. ट ,ठ, _____ , _____ ण
5. प्रातःकाले – सुप्रभातम् | रात्रि समये - _____|
6. कः अनुस्वारः?
7. _____ दर्शनानि सन्ति |
8. भगवद्गीतायां ----- अध्यायाः सन्ति |
9. हरति (त्वा) _____ प्रहरति (ल्यप्) _____|
10. आदिकाव्यम् = _____
11. गच्छति – गतवान् | पिबामि - _____|
12. आनयति = आ + नयति | उत्तिष्ठति = _____|
13. म – द्वयम् इति पुराणद्वयम् || 1.मार्कण्डेय पुराणम् 2. _____|
14. लिखति = (तुमुन् प्रयोगम्) = _____
15. पिता पत्रिकां पठितवान् | माता पत्रिकां _____|
16. पठति (त्वा प्रयोगः) = _____|
17. भासः 13 नाटकानि रचितवान् | आम् / न ?
18. “कादम्बरी” इति काव्यस्य लेखकः बाणः | आम् / न ?
19. _____ धावति (के, का, कः)
20. _____ भाषते (सः, ते, त्वं)
21. _____ स्मरामः (सा, यूयं, वयं)
22. _____ पठतु (आवां, त्वं, भवान्)
23. _____ वदन्ति (के, का, कः)
24. पञ्चाशत् _____|
25. षोडश _____|
26. पठति – पठितवान् | ददाति _____|
27. धाव् – धावति | कम्प् _____|

28. पिबतु – पातुम् । क्रीडतु _____।
29. पृच्छति – पृष्ट्वा । गच्छति - _____।
30. परिहरति – परिहृत्य । आगच्छति - _____।
31. त्वं गच्छ । भवान् _____ ।
32. त्वम्, युवाम्, यूयम् – प्रथमपुरुषः । आम्/न ?
33. क्तवान्ताः ल्यबन्ताः च समानार्थकाः । आम्/न ?
34. पठति – पठिष्यति, ददाति = _____।
35. रामः – रामे । सर्वः - _____।
36. अपठत -अपठन् ; अभाषत = _____ ।
37. पितरम् – पितृन् ; मातरम् = _____।
38. रामाय – रामेभ्यः ; मालायै = _____।
39. वन्दे – वन्दामहे ; भवामि = _____।
40. व्याघ्रः (वन) अधितिष्ठति इत्यत्र 'वन'-शब्दस्य द्वितीयाविभक्तिः भवति । आम्/न ?
41. अहम् \आवाम् \वयम् -एते मध्यम पुरुषाः भवन्ति । आम् /न ?
42. हरिणः (सिंहं / सिंहात्) बिभेति ?
43. संस्कृते ----- विभक्तयः भवन्ति ।
44. परितः इत्यस्य प्रयोगे _____ विभक्तिः भवति ।
45. 'नमः' इत्यस्य प्रयोगे _____ विभक्तिः भवति ।
46. 'अहम्' इति पदं _____ पुरुषः ।
47. अष्टाध्यायीं _____ रचितवान् ।
48. संस्कृते _____ लकाराः सन्ति ।

(IV) CORRECT THE SENTENCES :

1. हिमालयस्य अभितः अरण्यानि सन्ति ।
2. सः पदं लिखन्ति ।
3. अहं सङ्गीतं शृणोति ।
4. सः धावसि ।
5. संस्कृत-भाषाभ्यासः रामस्य रोचते ।
6. वाहनानि गच्छतः ।
7. अहं देवं नमामः।
8. छात्राः अपठाम ।
9. रामस्य विना सीता कुत्रापि न गच्छति ।
10. रामः पुस्तकेन पठति।
11. एषा पाठं पठित्य निद्रां करोति।
12. फलं वृक्षे सन्ति।
13. शिष्यः आचार्यः वन्दते।
14. बालकः पाठान् पठन्ति ।
15. आचार्यं नमः।
16. त्वं पुस्तकं पठति वा ?
17. धनिकः निर्धनं धनं यच्छति।
18. रामः पत्रम् लिखसि।
19. वयं ग्रामं गच्छावः।
20. वृक्षेण फलं पतति।
21. मार्गस्य वाहनानि सन्ति ।
22. व्याघ्रः वने अधितिष्ठति ।
23. ग्रामीणाः कथां श्रुतवान् ।
24. मोदकं रामस्य रोचते ।
25. वयम् अटामि ।
26. भवान् उपविशन्तु ।
27. वयं मोदावहै ।
28. बालकाः विद्यालये पठति।

- 29.सिंहः जलं पिबितुं नदीं गच्छति।
- 30.ह्यः वयं देवालयं गच्छामः।
- 31.भवान् कुत्र गच्छसि ।
- 32.नार्यः गृहस्य उभयतः मार्जयन्ति ।
- 33.मम सह मन्दिरम् आगच्छ।
- 34.सः क्षीरं पीत्वा निद्रां करोमि।
- 35.मार्गस्य उभयतः वृक्षाः सन्ति।
- 36.पार्वती कैलासे अधिवसति ।

(V) TICK THE ODD WORD

1.वदति	पचति	गायति	पश्यति
2.अनमत्	अखादन्	अपिबत्	अपतत्
3.वन्दसे	सहसे	भाषे	यतसे
4.रामम्	लताम्	गुरुम्	अहम्
5.हसति	विकसति	वदिष्यति	निवसति
6.मालया	छाया	लेखन्या	नासिकया
7.पठसि	लिखसि	मनसि	खादसि
8.कस्मै	कस्यै	तस्मै	एतस्मै
9.लतायाः	हरेः	रामस्य	भूमौ
10.गुरवे	विष्णवे	धेनवे	शम्भवे
11.एषः	सः	कः	के
कविना	हरिणा	जनन्या	दाता
13.पठति	पिबसि	गच्छति	खादति
14.खादथ	हसथ	वदत	पश्यथ
15.के	ते	काः	किम्
16.मतिः	हरिः	कविः	ऋषिः
17.ताः	तानि	तौ	ते
18.घटी	शाला	वृक्षाः	पेटिका
19.तुभ्यम्	तस्मै	तस्यै	तव
20.पठति	पठसि	पठामः	पठामि
21.पठानि	फलानि	गच्छानि	वदानि
22.गच्छति	स्पर्धते	करोति	लिखति
23.रामः	मतेः	हरेः	गुरोः
24.के	ते	ताः	किम्
25.रमे	मते	हरे	गृहे
26.मन्ये	क्षमसे	वन्दे	सेवे

(VI) CHANGE INTO PLURAL

1. सः यानम् अचालयत् ।
2. अहं वाक्यम् अस्मरम् ।
3. सा क्षीरम् अपिबत् ।
4. त्वं वाक्यम् अवदः ।
5. सः उद्याने क्रीडति ।
6. निर्धनः खिद्यते ।
7. बालिका लज्जते ।
8. बालकः ईक्षते ।
9. मार्जारः मूषकं अपश्यत् ।
10. अहम् अपश्यम् ।
11. गायकः गायति ।
12. पुष्पं पतति ।
13. अहं स्मरामि ।
14. देवी रक्षति ।
15. अहं संस्कृतम् अपठम् ।
16. चोरः आरक्षकं दृष्ट्वा पलायते ।
17. गुरुः शिष्यम् आह्वयति ।
18. अहं पठामि ।
19. चोरः धनम् अहरत् ।
20. एषा हसति ।
21. चोरः अहरत् ।
22. गायकः गायति ।
23. सः क्रीडितवान् ।
24. सः अयतत ।
25. योधः युध्यते ॥
26. त्वं लज्जसे ।
27. सेवकः अवहत ।
28. चित्रकारः लिखति ।
29. बाला श्लोकं पठतु ।
30. त्वम् अधावः ।
31. बालिका लज्जते ।
32. अहं लिखामि ।
33. अहं लताम् अपश्यम् ।
34. धनिकः शङ्कते ।
35. बालिका गच्छति ।

36. अहं पश्यामि ।
37. त्वं खादसि ।
38. सः नगरं गतवान् ।
39. कृष्णः फलम् अजिघ्रत् ।
40. बालकः अगच्छत् ।
41. अहं चित्रम् दृष्टवान् ।
42. त्वं सत्यं वद ।
43. सस्यं वेगेन वर्धिष्यते ।
44. महिला लिखति ।
45. सः चिन्तयति ।
46. सा नमति ।
47. त्वं पाठशालां गच्छ ।
48. एषा शङ्कते ।
49. बालकः वन्दते ।
50. त्वम् स्पर्धस्व ।
51. सा क्षीरम् अपिबत् ।
52. बालः कथाम् अलिखत् ।
53. त्वं अधावः ।
54. अध्यापकः श्लाघते ।
55. बालिका गतवती ।
56. बालकः अगच्छत् ।
57. अहम् अपश्यम् ।
58. देवः त्रायते ।
59. सः अचालयत् ।
60. सा अपिबत् ।
61. अहं वदामि ।
62. मार्जारः मूषकम् अपश्यत् ।
63. सः अक्रीडत् ।
64. त्वम् ईक्षसे ।
65. सः उद्याने क्रीडतु ।
66. त्वं पतसि ।

(VII) CHANGE INTO APPROPRIATE VIBHAKTI FORM

- 1)अहं (ते) _____ आह्वयामि ।
- 2)(वृक्षः) _____ फलम् अपतत् ।
- 3)(सूर्यः) _____ उदयः रमणीयः ।
- 4)अध्यापिका (के) _____ पृष्ठवती ?
- 5)कमलानि _____ (कासारः) सन्ति ।
- 6)सेवकः (दण्डः) _____ शुनकं ताडयति ।
- 7)(गुरुः) _____ नमः ।
- 8)(नायरायण) _____ नमः ।
- 9)सः (सा) _____ उक्तवान् ।
- 10)(आचार्यः) _____ उपदेशं शृणु ।
- 11)तरुणाः (नदी) _____ तरन्ति ।
- 12)अधिकारी (वयं) _____ आदिष्टवान् ।
- 13)भक्तः (पुष्पाणि) _____ देवं पूजयति ।
14. (सुमित्रा) _____ पतिः दशरथः ।
- 15)पुष्पाणि _____ (भूमिः) पतन्ति ।
- 16)सौचिकः _____ (कर्तरी) वस्त्रम् कर्तयति ।
- 17)(हिमालयः) _____ अभितः अरण्यानि सन्ति ।
- 18)ऐश्वर्यम् (अहङ्कारः) _____ भवति ।
- 19)सन्दीपः (मित्राणि) _____ सः क्रीडति ।
- 20)माता _____ (भिक्षुकः) अन्नम् ददाति ।
- 21)विष्णुः _____ (क्षीराब्धिः) अधितिष्ठति ।
- 22)रात्रिः _____ (चन्द्रिका) शोभते ।
- 23) मूढः _____ (पण्डितः) असूयति ।
- 24)महाभारतं _____ (रामायण) विस्तृतम् ।
- 25) बुद्धेः _____ (तीक्ष्णता) पश्य ।
- 26)कङ्कणं (हस्त) _____ शोभते ।
- 27)तस्य मनः (विचारः) _____ मग्नम् अस्ति ।
- 28)गायिकाः (कार्यक्रमः) _____ गायन्ति ।
- 29) (गङ्गानदी) _____ बहवः जलचराः सन्ति ।
- 30)बीजानि (फलानि) _____ भवन्ति ।
- 31)कृष्णस्य (ललाटं) _____ तिलकं विराजते ।
- 32)शिशुः (आन्दोलिका) _____ क्रीडति ।
- 33)देवाः (सुरलोकः) _____ वसन्ति ।
- 34)जनाः (कार्यक्रमः) _____ भवन्ति ।

- 35)पुष्पं _____ (लता) अस्ति ।
36) वाहनानि _____ (मार्गे)सञ्चरन्ति ।
37) देवता: _____ (स्वर्गः)आगच्छन्ति ।
38) छात्रः _____ (सन्तोषः)पाठं पठति ।
39) वैद्यः _____ (रुग्णः) औषधं यच्छति ।
40)गीता _____ (पठनम्) शालां गच्छति ।
41)पार्वती _____ (कैलासः) अधिवसति ।
42)रामः _____ (सीता) सह वनं गच्छति ।
43)महाभारतं _____ (रामायणम्) विस्तृतं ।
44)(अग्निः) _____ ज्वाला रक्ता ।
45)रामः _____ (दशरथः) पुत्रः ।
46)अहं _____ (लेखनी) लिखामि ।
47)व्याघ्रः _____ (वनं) गर्जति ।
48)वयं _____ पश्यामः (नेत्रे) ।
49)_____ पिता वसुदेवः (कृष्णः) ।
50)_____ उभयतः वृक्षाः सन्ति (नदी) ।
51)माता _____ क्षीरं ददाति (पुत्रः) ।
52)_____ फलं पतति । (वृक्षः) ।
53)शिक्षकः _____ उपविशति (आसन्दः)
54)_____ पुत्रः लवः (रामः) ।
55)सूर्यः _____ (आकाशः) अस्ति ।
56)भक्तः _____ (शिवः) नमति ।
57)बालकः _____ (कन्दुकम्) क्रीडति ।
58)_____ संस्कृतं पठामि (मम/अहम्) ।
59)_____ पर्णं पतति । (वृक्षः)
60)(अध्यापिका) _____ उपदेशम् अनुसर ।
61)बालिकाः _____ (क्रीडांगणं) क्रीडन्ति ।
62)संस्कृताभ्यासः _____ (अहम्) बहु रोचते ।
63)सैनिकाः (मार्गः) _____ उभयतः अगच्छन् ।
64)नाविकः (नौका) _____ नदीं तरती ।
65) विद्या (विवादः) _____ मा भवतु ।
66) जन्तवः _____ (सूर्यः) जीवन्ति ।
67)छात्रः (अङ्गुली) _____ गणानां करोति ।
68)चित्रकारः (चित्रम्) _____ लिखति ।
69) वैशाखः _____ (चैत्रः)परः ।
70)(पार्वती) _____ पुत्रः गणेशः ।
71)सः (आसन्दः) _____ उपविशति ।

- 72)रमेशः (त्वं) _____ जानाति ।
73)छात्राः (अध्यापिकाः) _____ सह सम्भाषन्ते ।
74)नार्यः (सर्पः) _____ अत्रस्यन् ।
75)भीमः (युधिष्ठिरः) _____ परः ।
76) (अहम्) _____ नाम आज्ञनेयः ।
77) अहम् आपणतः _____ क्रीणामि (स्यूतः) ।
78)सः _____ (घटः) जलम् आनयति ।
79)राममन्दिरम् _____ अस्ति (अयोध्याम् /अयोध्यायाम्) ।
80) _____ उभयतः वृक्षाः सन्ति (मार्गम् /मार्गस्य) ।
810 पिता _____ विपणिं गच्छति (गृहात् / गृहम्) ।
82)पिता _____ कार्यालयं गच्छति (लोकयाने/लोकयानेन) ।
83) _____ वस्त्राणि सन्ति (कपाटिकाम्/कपाटिकायाम्) ।
84)देवः _____ वरं ददाति (भक्तम् / भक्ताय) ।
85)बालकः _____ स्नानं करोति (सप्तवादने/सप्तवादनम्) ।
86)सीता _____ विना न विहरति (रामः) ।
87)अहं _____ जिघ्रामि (नासिका) ।
88)मोदकं _____ रोचते (गणेशः) ।
89)बालः _____ आगतवान् (शाला) ।
90)एषः मम _____ पुत्रः (गुरुः) ।
91) कृषिकाः _____ जीवन्ति (आनन्देन)
92) _____ उदयः भवति (सूर्यः) ।
93) गजः _____ सञ्चरति (अरण्यम्) ।
94)भीमः _____ ताडयति (गदा) ।
95) _____ उपदेशम् अनुसर (अध्यापिका) ।
96) _____ पुत्रः कर्णः (कुन्ती) ।
97) _____ रामः पूर्वः (लक्ष्मणः) ।
98)रमेशः _____ नदीं गतवान् (स्नानम्) ।
99) _____ परितः वनम् अस्ति । (हिमालयः)
100)सः _____ उपविशति । (आसन्दः)

(VIII) CHOOSE THE CORRECT QUESTION WORDS (सप्तककाराः)

(किम् कुत्र कति कदा कुतः कथम् किमर्थम्)

- 1) शताब्दि-एक्स्प्रेस रेलयानं _____ आगच्छति ? (मैसूर-नगरतः)
- 2) सुरेशः _____ करोति ? (गृहकार्यम्)
- 3) युवकः _____ ग्रन्थालयं गच्छति ? (पठनार्थम्)
- 4) ते _____ पठन्ति ? (प्रातः काले)
- 5) हस्ते _____ अङ्गुल्यः सन्ति ? (पञ्च)
- 6) गणेशः _____ मोदकानि खादितवान् ? (दश)
- 7) सुमुखः _____ वसति ? (चेन्नै नगरे)
- 8) सः _____ दूरदर्शनं पश्यति ?(त्रिवादने)
- 9) गीता _____ पाकं करोति ? (सम्यक्)
- 10) मम गृहे _____ शुनकाः वसन्ति ?(एकः एव)
- 11) सः _____ आपणम् अगच्छत् ? (पञ्चवादने)
- 12) शङ्करः _____ गायति ? (सम्यक्)
- 13) वर्गे _____ छात्राः सन्ति ? (पञ्चविंशति)
- 14) विश्वनाथमन्दिरं _____ अस्ति ? (काशी-नगरे)
- 15) रामः _____ गमिष्यति ? (सोमवासरे)
- 16) पितामही _____ गायति ?(विनोदार्थम्)
- 17) कृष्णस्य मूर्तिः _____ अस्ति ? (देवालये)
- 18) श्रीधरः _____ अस्ति ? (सुन्दरः)
- 19) सः _____ सम्भाषणं करोति ? (उच्चैः)
- 20) जलम् _____ पतति ? (उपरिष्ठात्)
- 21) कपाटिकायां _____ पुस्तकानि सन्ति ? (शतम्)
- 22) नक्षत्राणि _____ सन्ति ? (आकाशे)
- 23) महिला _____ ध्यानं करोति ? (पञ्चवादने)
- 24) लेखनपीठे _____ अस्ति ? (पुस्तकम्)
- 25) पुरुषः _____ गृहम् आगच्छति ? (कार्यालयतः)
- 26) अश्वः _____ धावति ? (शीघ्रम्)
- 27) एकः बालकः _____ वसति ? (ग्रामे)
- 28) बालकस्य नाम _____ ? (रामः)
- 29) रामः प्रातःकाले _____ देवालयं गच्छति ?(षडवादने)
- 30) रामः _____ कदलीफलानि आनयति ? (द्वादशवादने)

(IX) FILL UP THE BLANKS WITH CORRECT अव्ययपदम्

(सर्वत्र, सम्यक्, चेत्, यदा-तदा, यद्यपि-तथापि, पुरा, सर्वदा, उपरि, च, व, पुनः, इदानीम्, अपि, सह, अतः, इति, बहिः, यदि-तर्हि, यावत्-तावत्, यथा-तथा, यत्र-तत्र, या-सा)

1. _____ एकः राजा आसीत् ।
2. भवतः समयः अस्ति _____ मम गृहम् आगच्छतु ।
3. _____ त्वं सत्यं वद ।
4. गृहात् _____ वृक्षाः सन्ति ।
5. मन्दिरस्य _____ गोपुरम् अस्ति ।
6. न अवगच्छामि । _____ वदतु ।
7. पिता पुत्रेण _____ आपणं गतवान् ।
8. _____ मा गच्छतु । श्वः प्रातः गच्छतु ।
9. मम आरोग्यं सम्यक् नास्ति _____ गुलिकां खादामि ।
10. कृष्णः फलं खादति । रामः _____ फलं खादति ।
11. सभायां गायकाः, वादकाः, सङ्गीतप्रियाः _____ सन्ति ।
12. “सत्यमेव जयते”- _____ उपनिषद्-वाक्यम् ।
13. मम बुभुक्षा नास्ति । तेन कारणेन अहं _____ खादामि ।
14. मम आरोग्यं _____ नास्ति ।
15. _____ वायुः अस्ति ।
16. _____ ज्वरः अस्ति _____ औषधं स्वीकरोतु ।
17. _____ दूरं बालकः धावति _____ दूरं वृद्धः न धावति ।
18. _____ तत्र तिष्ठति _____ मम सखी गीता ।
19. _____ रामायणं भवति _____ आञ्जनेयः भवति ।
20. _____ माता पचति _____ पुत्री पचति ।
21. _____ बालकः सम्यक् न पठति _____ सः उत्तम अङ्कान् न प्राप्नोति ।
22. _____ वसन्तकालः भवति _____ कोकिलः कूजति ।

(X) ANSWER THE QUESTION (कथा)

- 1.वानराः कानि अक्षिपन् ?
- 2.कः साधुः भवति ?
- 3.अहितुण्डिकः प्रतिदिनं कस्य प्रदर्शनं करोति ?
- 4.जम्बूकः किं वदति ?
5. नकुलस्य मुखं कथं आसीत् ?
- 6.काकः किं चिन्तयति ?
- 7.सन्तुष्टः गुरुः शिष्यं किं वदति ?
- 8.कः कस्य मुखे अपतत् ?
- 9.साधुः गङ्गातीरे किं करोति ?
- 10.पण्डितः कुत्र वसति ?
- 11.सज्जनाः किं वदन्ति ?
- 12.वृश्चिकः किम् अकरोत् ?
- 13.कः क्षुधितः अभवत् ?
- 14.जम्बूकः किं पश्यति ?
- 15.नृपस्य नाम किम् ?
- 16.गङ्गातीरे कः आसीत् ?
- 17.नकुलः कम् अपश्यत् ?
- 18.ग्रामे का वसति स्म ?
- 19.अहितुण्डिकः कुत्र अगच्छत् ?
- 20.रामः सोमः च किम् अकरोत् ?
- 21.असमञ्जः विनोदार्थं किं करोति स्म ?
- 22.वृद्धः वृक्षे कानि अपश्यत् ?
- 23.मित्रद्वयं कुत्र अगच्छत् ?
- 24.पण्डितः किमर्थं प्रश्नं पृच्छति ?
- 25.कः जलार्थं भ्रमति ?
- 26.जम्बूकः किं चिन्तयति ?

- 27.पेटिकायाः समीपे कः अगच्छत् ?
- 28.लतायां कानि सन्ति ?
- 29.कः निर्णयम् अयच्छत् ?
- 30.कः धनम् इच्छति ?
- 31.सर्पः कम् अखादत् ?
- 32.राजा रामं किम् अवदत् ?
- 33.नृपः पुत्रं किं कृतवान् ?
- 34.महिला किम् अचिन्तयत् ?
- 35.राजकुमारः कीदृशः आसीत् ?
- 36.कः बहु तृषितः ?
- 37.काकः घटे किं क्षिपति ?
- 38.घटे किम् अस्ति ?
- 39.जम्बूकः किं पश्यति ?
- 40.चन्द्रगुप्तस्य मन्त्री कः ?
- 41.नृपः चाणक्यं किं सूचितवान् ?
- 42.चाणक्यस्य विचारः कः आसीत् ?

(XI) GIVE THE MEANING IN TAMIL OR ENGLISH

1. पारावतः	79. उपधानम्
2. द्वात्रिंशत्	80. मल्लिका
3. परश्वः	81. शीतकम्
4. नारङ्गफलम्	82. प्रबन्धकः
5. कदलीफलम्	83. मार्जारः
6. शाकम्	84. मार्जनी
7. वदनम्	85. नासिका
8. गर्दभः	86. वास्तुकम्
9. आपणिकः	87. अवकरिका
10. तालः	88. मिश्रकम्
11. नक्तम्	89. छुरिका
12. श्वश्रूः	90. मूलकम्
13. जवनिका	91. लशुनम्
14. मण्डूकः	92. गृञ्जनकम्
15. अङ्गुल्यः	93. छदिः
16. इदानीम्	94. स्तम्भः
17. तृणाम्	95. शाखा
18. पञ्चाशत्	96. पत्रभारः
19. उर्वारकम्	97. नलिका
20. कपोलः	98. जम्बीरम्
21. मरीचिका	99. जानु
22. मधुकर्कटी	100. योजनी
23. कादम्बः	101. महिषी
24. वृत्तिः	102. मित्रम्
25. व्याघ्रः	103. कुञ्चिका
26. क्षालयितुम्	104. ललाटम्
27. च	105. मूषकः
28. श्वशुरः	106. पाचकः
29. लिपिकारः	107. कर्णः
30. अद्य	108. कूष्माण्डकः
31. नखः	109. मृच्छदः
32. कर्तरी	110. तित्तिन्निणी
33. वातायनम्	111. दर्वी
34. व्यजनम्	112. मन्थानः
35. कलिङ्गम्	113. सुधाखण्डः

36. आसन्दः
37. पिञ्जः
38. कङ्कतम्
39. ओष्ठः
40. कूर्मः
41. स्यूतः
42. मधु
43. सम्मार्जनी
44. शुकः
45. जङ्घा
46. दिवा
47. विरामः
48. नीडम्
49. शय्या
50. जपाकुसुमम्
51. खर्जूरः
52. ईली
53. वृन्ताकम्
54. सुवर्णकारः
55. शुनकः
56. वक्षःस्थलम्
57. शिशुः
58. समीकरः
59. वेल्लनी
60. जामाता
61. चालकः
62. पुरतः
63. शशः
64. जिह्वा
65. मापिका
66. प्रासादः
67. चुल्ली
68. चर्मकारः
69. तर्णकः
70. भुजः
71. कूपः
72. दर्पणः

114. कारवेल्लम्
115. द्वारशृङ्खला
116. आरक्षकः
117. मातामही
118. शिगुः
119. भिण्डीनकम्
120. कृष्णनिम्बम्
121. मातुलः
122. निर्देशकः
123. मृदुमुद्रा
124. सोपानम्
125. पादशोधनम्
126. मुकुलम्
127. निष्पावः
128. पटोलः
129. पेषण-यन्त्रम्
130. शङ्खपुष्पम्
131. वितर्दिः
132. कटः
133. कङ्कतम्
134. केतकी
135. सेवफलम्
136. दंशकम्
137. बिम्बफलम्
138. शुण्ठी
139. मेषः
140. जिह्वा
141. पिष्टपचनम्
142. मिष्टालुकम्
143. पलाण्डुः
144. हरितकम्
145. लवित्रम्
146. अट्टः
147. कोशातकी
148. धीवरः
149. निर्यासः
150. स्थालिका

- 73. बाष्पस्थाली
- 74. वृषभः
- 75. चिबुकम्
- 76. रन्ध्रिका
- 77. दण्डदीपः
- 78. द्रोणी

- 151. ऊरुः
- 152. कुकुटी
- 153. स्नुषा
- 154. स्कन्धः
- 155. पुष्पाधानी